

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- วิธีการสร้างเครื่องมือ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 8 แห่ง รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,124 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 8 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608 อ้างถึงใน วาโรเพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดที่เป็นสัดส่วน (proportional stratified sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่มตัวอย่างและเทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คนตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้บริหารและครูโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลรุ่นที่ 1

ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เตรียมอุดมศึกษา	187	47
2	เทพศิรินทร์	138	35
3	สวนกุหลาบวิทยาลัย	162	41
4	โยธินบูรณะ	153	39
5	สตรีวิทยา	146	37
6	สามเสนวิทยาลัย	144	37
7	มัธยมวัดนายโรง	49	2
8	ศึกษานารี	145	37
รวมทั้งหมด		1,124	285

ที่มา: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2558, หน้า 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดของ Bass & Avolio (1994) มีจำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 50 ข้อ เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Best & Kahn, 1993, p. 246) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา

- 5 หมายถึง แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2542, หน้า 187) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง อยู่ระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson's Product moment Correlation coefficient) ตามแนวคิดของ ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นัตรารณณ์ (2543, หน้า 86) ดังนี้

ค่า r

สูงกว่า 0.85	หมายถึง	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก
0.65 - 0.84	หมายถึง	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
0.35 - 0.64	หมายถึง	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
0.20 - 0.34	หมายถึง	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
0.00 - 0.19	หมายถึง	ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล ทำการศึกษาและปรับปรุงแบบสอบถามของ สมมาตร สุรโรคา (2553) เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแบบสอบถามของ เสาวลักษณ์ ตูลารักษ์ (2548), พิชราภรณ์ จุลมณฑล (2551) เกี่ยวกับแนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามจากข้อ 1 มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจจำนวน 3 คน ดังนี้

1. ดร.ปรเมษฐ์ โมลี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
2. ดร.เชิดศักดิ์ สุภโสภณ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
3. ดร.นิธิภัทร บาลศิริ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

โดยใช้เทคนิค IOC หรือ คำนวณความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหาโดยเลือกข้อที่มีค่าถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 8 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
2. จัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 ฉบับ และรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 285 ฉบับ
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เลือกรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ ค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์แนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (x) กับแนวทางการบริหาร โรงเรียนนิติบุคคล (y) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และทดสอบค่าสหสัมพันธ์โดยใช้ค่าที่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าร้อยละ (วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2551, หน้า 283) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2551, หน้า 284) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2551, หน้า 296) โดยใช้สูตร

ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum แทน ผลรวม

x แทน ค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation coefficient) (วาโร เฟ็งส์วัตดี, 2551, หน้า 304) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2][n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร x กับ y

n แทน จำนวนคู่ของข้อมูล

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน x

$\sum y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน y

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน x แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง x กับ y

5. การทดสอบค่าที (t-test) (วาโร เฟ็งส์วัตดี, 2551, หน้า 360) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}}$$

$$df = n-2$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

6. การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 245) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \sum \frac{R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

7. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 259) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ในที่นี้คือความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนการตอบแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ